

Raad van Toezicht

VOORZITTER RAAD VAN TOEZICHT, PHILIP GEELKERKEN

De Raad van Toezicht heeft grote waardering voor de scholen die zich in 2016 hebben ingezet voor goed onderwijs. We leven in een complexe samenleving waarbij er tevens een focus ligt op het onderwijs. Niet alleen bij de overheid ook vanuit de ouders. Op onze scholen gebeurt het en zetten leerkrachten en onderwijsondersteunend personeel zich dagelijks in om de leerlingen voor te bereiden op de wereld van morgen.

De Haagse Scholen heeft een ambitiestatement, waaraan de gehele organisatie een steentje heeft mogen bijdragen. De komende jaren wordt het ambitiestatement tot uitvoering gebracht. In 2016 heeft de organisatie, middels een reorganisatie, een transitie gemaakt. Met deze transitie is De Haagse Scholen klaar voor de toekomst.

Naast onze waardering voor het scholenveld hebben we ook grote waardering voor de medewerkers van het bestuurskantoor. Ze hebben een pittig jaar achter de rug met een reorganisatie en een verhuizing.

Ook tijdens dit intensieve jaar bleven de medewerkers kwalitatief goed werk leveren. In 2017 staat de implementatie van het ambitiestatement centraal. Daarbij spelen er ook diverse thema's een belangrijke rol. Bijvoorbeeld de werkdruk, de dreiging van nog meer bezuinigingen door een nieuw kabinet en het werven van goede en nieuwe leerkrachten.

Ondanks deze uitdagingen is het een feest om samen te mogen werken aan goed openbaar onderwijs in Den Haag. We gaan de uitdagingen voor 2017 met vol vertrouwen aan en kijken uit naar nieuwe en mooie resultaten.

BELOFTE 6

Wij onderzoeken en ontwikkelen onze kennis, houding en vaardigheden

Sinds 1 augustus 2016 is Tamara Stolz gestart in haar nieuwe functie als adviseur professionalisering op het bestuurskantoor van De Haagse Scholen. Als geen ander kan zij ons meer vertellen over de zesde belofte van De Haagse Scholen: "Wij onderzoeken en ontwikkelen onze kennis, houding en vaardigheden."

"Mijn werk is veel omvattend, maar ook heel erg leuk en uitdagend. Het is fantastisch dat ik kan inspelen op de leerbehoefte van mensen. In mijn dagelijkse werk ben ik nauw betrokken bij het tweede kernthema uit ons ambitiestatement, professionalisering.

Wat natuurlijk een zeer duidelijke relatie heeft met belofte 6: "wij onderzoeken en ontwikkelen onze kennis, houding en vaardigheden". In 2016 zijn er al heel wat stappen gezet en in 2017 zetten we deze lijn voort. Vanuit de scholen komen vaak al hele mooie initiatieven. Waar het kan zal ik dergelijke initiatieven zeker ondersteunen. Daarnaast zet ik stevig in op de ontwikkeling van onze starters. Met het oog op het aankomende lerarentekort is het belangrijk dat we juist investeren in deze groep collega's. Daar hebben we een traineeship voor opgezet, die ook al landelijk is opgemerkt.

Ik geef regelmatig presentaties over dit onderwerp. Een hoogtepunt uit 2016 was de organisatiebrede dag. Doelstelling van deze dag: "kijkje nemen in elkaars keuken".

Op 30 scholen in de stad waren er workshops georganiseerd. Uit de evaluatie bleek dat de deelnemers heel enthousiast waren over deze dag. In 2017 organiseren we een nieuwe editie.

Voor 2017 blijft het belangrijk dat we ons zelf blijven ontwikkelen en dat we inspelen op de behoeftes die we terug krijgen uit het veld. Op deze wijze bereiden we onze collega's voor op de wereld van morgen."

2016 feiten en cijfers

Hoeveel scholen: 52
In 2016 verzorgden wij het onderwijs van 14.339 leerlingen

Verdeeld over:
Basisonderwijs
13.162 leerlingen

Speciaal basisonderwijs
400 leerlingen

Speciaal voortgezet onderwijs
777 leerlingen

Nieuwbouw
In 2016 is het prachtige gebouw van "De Piramide" in gebruik genomen. Dit gebouw is helemaal geschikt voor speciaal voortgezet onderwijs.

Mijn Schoolinfo

25 scholen maken gebruik van MijnSchoolinfo (online ouderplatform). In totaal zijn dat **8354 ouders**.

ICT in cijfers

Mailboxen: 2709
Data storage: 24.000 GB
Intranet: gemiddeld 506 bezoekers per dag
gemiddeld 1456 opgevraagde pagina's per dag

Kwaliteit van ons onderwijs:

Cito-cijfers van de 4 grote gemeenten (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht) afgekort naar 4G en De Haagse Scholen.

gem. De Haagse Scholen	532,1	532,4	533,0	534,0	534,2
gem. landelijk	535,5	535,0	534,8	535,0	534,7
gem G4	533,8	533,3	533,6	534,1	533,6

DE HAAGSE SCHOLEN JAARKRANT

JAAROVERZICHT 2016 DEZE JAARKRANT IS EEN SPECIALE UITGAVE VAN DE HAAGSE SCHOLEN

De Haagse Scholen is een ambitieuze organisatie. Onze ambities voor de komende jaren hebben we vertaald naar zes beloftes voor onze leerlingen en ouders. Onze scholen vertellen in deze jaarkrant daar graag meer over. Het volledige jaarverslag kunt u lezen op onze website www.dehaagsecholen.nl.

BELOFTE 1

Wij kennen ieder kind

Deze leuke school is voor elke leerling een ware thuishaven. Sinds 2010 is Roy Jongejan schooldirecteur bij de Tweemaster in Scheveningen. Hoe zorgt hij er voor dat elke leerling zich zo thuis voelt?

Een ontzettend vrolijk filmpje dat onze samenwerking symboliseert. We vinden het ook belangrijk dat de kinderen alle teamleden goed leren kennen. Bijvoorbeeld tijdens de creativiteitsmiddag op de maandagmiddag. Elke drie weken krijgen de leerlingen een andere leerkracht voor de groep, die vanuit zijn/haar eigen expertise, een les verzorgt. Dat kan variëren van schilderen, muziek en theater. Op deze wijze kennen de teamleden ieder kind en elk kind alle teamleden.

"Wij zijn, op dit moment, de enige school van De Haagse Scholen met een eigen peuterspeelzaal. Dat betekent concreet dat wij onze leerlingen al op zeer jonge leeftijd leren kennen. Soms al met 2 / 2,5 jaar. En niet alleen de leerlingen kennen we goed. Onze school is gelegen in Duindorp, een zeer hechte gemeenschap. We kennen vaak ook al de ouders, grootouders en andere familieleden. Dat is prettig, want zo weten we bijvoorbeeld al veel meer over de thuissituatie van onze leerlingen.

We kennen niet alleen onze eigen leerlingen. Ons schoolgebouw delen we onder andere met basisschool de Meerpaal. In het kader van de Brede Buurt School werken we regelmatig met elkaar samen en leren we ook elkaars leerlingen kennen. In 2016 zijn we gezamenlijk gestart met het project Positive Behavior Support, waarbij op beide scholen dezelfde regels gelden. Ter lancering van dit project hebben we in 2016 een gezamenlijke lipdub gelanceerd.

BELOFTE 2

Wij stimuleren verwondering en nieuwsgierigheid

Jos de Koning is directeur op niet één maar twee scholen van De Haagse Scholen. Zowel de Inspecteur S. de Vriesschool als De Haagse Beek vallen onder zijn verantwoordelijkheid. Deze scholen richten zich op onderwijs aan speciale leerlingen. En dan spreken we niet alleen over het speciale basisonderwijs, ook het voortgezet speciaal onderwijs valt onder de verantwoordelijkheid van Jos.

"Bij ons, op de Inspecteur S. de Vriesschool staat het ontwikkelen van de zelfstandigheid centraal. We willen (binnen de mogelijkheden) het maximale uit de leerlingen halen en daar gebruiken we de kracht van verwondering en nieuwsgierigheid bij. Als leerlingen zelf zaken ontdekken, dan leren zij er veel meer van.

Als je kijkt naar ons speciaal voortgezet onderwijs werken we met een nieuwe onderwijsmethode 'leerling volg jezelf' waarbij leerlingen veel meer verantwoordelijkheid krijgen voor hun eigen werk. Op deze wijze willen we de leerlingen verwonderen over hun eigen mogelijkheden. Ze kunnen vaak veel meer dan dat ze in eerste instantie zelf denken. Op het speciaal basisonderwijs bereiden we onze leerlingen voor op de volgende stap in hun leven, het voortgezet onderwijs. De leerkrachten besteden veel aandacht aan de 21e eeuwse vaardigheden.

Het onderwijs op het speciaal onderwijs is zo ingericht dat we werken met uitdagende thema's. In 2016 hebben we deze thema's gecombineerd met een speciale ouderavond. Dat betekent concreet dat leerlingen samen met hun ouders komen kijken naar hun werk en naar het werk van de leerlingen in de andere groepen.

In 2016 hebben we voor het eerst deze avond georganiseerd en die is goed ontvangen. Deze lijn zetten we voort in het nieuwe jaar. Tevens vinden we het belangrijk dat ook onze leerlingen mee gaan in eigentijds onderwijs. Daarom beschikken alle leerlingen over een eigen tablet, waar ze lessen kunnen volgen op hun eigen niveau. In 2015 zijn de tablets binnengekomen, maar in 2016 hebben we er een vol jaar intensief mee gewerkt en naar volle tevredenheid.

Om kinderen te laten stralen geloven wij sterk in onze eigen meervoudige intelligentie methode. Elke leerling is sterk of juist minder sterk ontwikkeld op één of meerdere intelligenties. In totaal zijn er acht. Om zoveel mogelijk leerlingen toegang te geven tot zoveel mogelijk leerstof gaan we uit van de talenten van elke individuele leerling. Dat geeft ze zelfvertrouwen, een solide zelfbeeld en daar doen we het allemaal voor!"

Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR)

De Haagse Scholen hecht veel waarde aan ouderbetrokkenheid en medezeggenschap in het algemeen. Op organisatieniveau is de GMR een belangrijke gespreks- en sparringspartner voor het bestuur. In de GMR zijn zowel ouders als personeel vertegenwoordigd. Wouter Ruitenbeek is naast zijn functie als leerkracht bij de Zuidwalschool acht jaar lid geweest van de GMR.

"In totaal ben ik acht jaar lid geweest van de GMR, 2016 was mijn laatste jaar. Ik heb het altijd heel interessant gevonden om mee te praten over zaken op bovenschools niveau. De GMR is echt de schakel tussen bestuur en werkvloer. Een prachtige positie om mee te denken over de toekomst. Acht jaar geleden ben ik gestart vanuit het idee om te horen wat speelt op dat niveau, want als leerkracht heb je daar eerlijk gezegd vaak geen idee van.

In die acht jaar ben ik gegroeid in mijn rol. Ondanks dat het werk voor de GMR ontzettend interessant is, heb ik besloten om te stoppen met deze werkzaamheden. Binnen De Haagse Scholen heb ik de mogelijkheid gekregen om veel te leren en ik gun dit een ander ook. Daarbij heb ik nu zelf de ambitie om te groeien naar de functie van schooldirecteur." Dat betekent dus dat er ruimte komt in de GMR voor een nieuw personeelslid? Hoe gaat dat in zijn werk? "Dat klopt. Aan het einde van het schooljaar start de GMR weer een campagne met een oproep voor nieuwe leden. Iedereen die wil groeien en verder wil kijken dan alleen de eigen school is van harte welkom om op deze oproep te reageren. Juist komend jaar met agendapunten als het HRM-beleid, bestuursformatieplan en werkdruk is voor medewerkers interessant. Als meer mensen zich aanmelden, dan worden er verkiezingen gehouden.

GMR in 2016

"In 2016 heeft het bestuur grote wijzigingen doorgevoerd. Zoals de verhuizing naar de nieuwe locatie en de reorganisatie. Dit zijn grote zaken voor de organisatie, maar die hebben minder raakvlakken met de GMR. Daarom stond 2016 veel meer in het teken van zelfreflectie. Hoe zien we precies onze rol? Welke projecten willen we oppakken in de komende jaren? We hadden nu mooi de tijd voor dit soort vraagstukken. Wat tevens in 2016 een groot dossier is geweest is 'privacy'. De Haagse Scholen heeft de zorg over ruim 14.000 leerlingen, het is dan ook belangrijk dat de privacy goed is geregeld."

GMR klaar voor de toekomst

"In 2017 leggen we de focus op de medezeggenschap op schoolniveau. Wij zien kansen om daar een verbeterslag te maken. Daarnaast willen we adviseren om meer samenhang te brengen tussen de begroting en het bestuursformatieplan en tevens willen we dieper ingaan op de rollen van de schooldirecteuren en de bovenscholse directeuren. Kortom ... ook in 2017 heeft de GMR interessante vraagstukken voor de boeg. Ik wens mijn opvolger dan ook heel veel leerplezier!"

Het College van Bestuur aan het woord

We zijn trots op onze scholen. In 2016 hebben de schoolteams onderwijsvernieuwing als speerpunt op de agenda gezet. We hebben mooie initiatieven voorbij zien komen waarbij het eigenaarschap en de creatieve denkkracht van onze leerlingen centraal staat. Dit willen we graag doorzetten in het nieuwe jaar, omdat wij ervan overtuigd zijn dat leerlingen op deze wijze beter op de toekomst worden voorbereid.

Organisatiebrede dag

Eén van onze hoogtepunten in 2016 was de organisatiebrede dag. Tijdens deze dag gingen veel collega's kriskras door Den Haag naar een workshop bij de diverse scholen in de stad. Elkaar inspireren stond deze dag centraal, waarbij er ruimte was voor inspirerende externe sprekers. Dit vonden wij zo'n groot succes dat er in 2017 een nieuwe organisatiebrede dag staat ingepland. Deze dag krijgt een nieuwe naam: De Haagse Scholen deelt kennis!

Focus

Om de beloftes uit ons "Ambitiestatement 2015-2020" waar te kunnen maken is een gedegen interne organisatie essentieel. Om toekomstgericht te kunnen werken was een reorganisatie van het bestuurskantoor nodig. De reorganisatie is in 2016 officieel afgerond. In dit traject hebben we afscheid genomen van collega's en hebben andere collega's een nieuwe of een aangepaste rol gekregen.

Voor 2017 stappen we af van onze interne focus en gaan we meer gezamenlijk aan de slag met onderwijsvernieuwing, professionalisering en profilering. Dit blijven de belangrijkste aandachtsgebieden van ons allen.

Tot slot

Met vertrouwen en enthousiasme kijken we uit naar 2017. We hebben de wil om samen met de schoolleiders, leraren en ondersteunend personeel onze beloftes uit ons "Ambitiestatement 2015 - 2020" verder vorm te geven en waar te maken.

Het college van bestuur van De Haagse Scholen,
Mr. Wiely Hendricks, Drs. Jo Willenborg

BELOFTE 3

Wij leren onze leerlingen om samen te werken en samen te leven

Bij De Kleine Keizer staat de optimale ontwikkeling van elke leerling centraal. Directeur Erwin Toet vertelt meer over zijn school.

"Wij vinden het erg belangrijk dat leerlingen bij elke les een leersprong maken en vooral dat ze zelf ook deze sprong zien. Dat ze na een schooldag vertrekken met een goed gevoel over wat ze die dag hebben geleerd. Om dit te kunnen bereiken is een professioneel team belangrijk. Een team dat goed aan de slag kan met onze werkwijze, maar die vooral open staat voor onderlinge feedback. We beogen een lerende organisatie te zijn, waarin samen leren en met elkaar praktisch onderzoek doen naar de kwaliteit en effectiviteit van onze lessen een belangrijke leidraad vormt. Daar draait iedereen in mee, van directie tot de kleuters.

In ons team leiden we medewerkers op tot coach. Zij geven feedback op het werk van andere teamleden, maar zoeken ook samen met die teamleden naar verbeteringen die het 'lerende kind' verder kunnen helpen. Het ultieme zou zijn als iedereen elkaars coach kan zijn. We geloven dat dit een goede methode is om duurzaam in te zetten op een effectieve en goede opbrengst.

We doen dit traject op school, maar niet alleen. We werken op dit gebied ook samen met twee andere scholen namelijk: de Helen Parkhurst en Van Ostadeschool. Het is een heel proces, maar concreet in de klas is onze aanpak al zichtbaar. We werken met verschillende instructieniveau's die aansluiten bij de behoeftes van de leerlingen. Om alle kinderen actiever te laten deelnemen worden er diverse tools ingezet. Dus niet alleen de kinderen die het antwoord weten op de vraag van de leerkracht. Waar we naar toe willen is dat de leerkracht in het leerproces van kinderen veel meer de coachende rol aanneemt en veel minder een beoordelende rol. Deze ambitie geven we samen vorm, waarbij we open staan voor elkaars ideeën. Op deze wijze is onze school een lerende organisatie waarbij we samen met de leerlingen werken, leven en vooral heel veel leren."

BELOFTE 4

Wij leren onze leerlingen om verantwoordelijkheid te nemen voor hun leerproces

Directeur Irene Lemmers en adjunct-directeur Petra Landsmeer over hun school De Vijver. Bij Daltonschool De Vijver is eigen verantwoordelijkheid en zelfstandigheid heel belangrijk. Dat wordt al gestimuleerd vanaf de kleuterklassen. Het bezoek aan de Vijver start met een interessante rondleiding van twee leerlingen uit groep 6, Fien en Ela. Deze twee leerlingen zijn tevens lid van de Kinderraad en kennen alle ins en outs van de school.

"Wij geloven in onze leerlingen en daarom geven we ze veel vrijheid. Ze mogen zelf hun werkplek uitkiezen en tevens kunnen ze er ook voor kiezen om sommige instructies niet helemaal te volgen als ze de stof al begrijpen. We willen de leerlingen heel bewust laten kiezen. Daarbij stimuleren we wel dat ze niet alleen kiezen voor hun eigen vriendjes en vriendinnetjes, maar dat ze juist ook samenwerken met iemand anders. Elke leerling heeft een eigen portfolio en is zelf verantwoordelijk voor de inhoud. In het portfolio komen werkjes, toetsen of andere projecten waar de leerlingen trots op zijn. Daarbij geven we ook aan wat ze willen leren en wat hun doelstellingen zijn voor de komende periode. Wij vinden het tevens belangrijk dat leerlingen aanwezig zijn bij de rapportgesprekken.

Zo'n gesprek gaat immers over het kind. We schrijven het rapport ook bewust richting het kind. We zijn daarmee begonnen in groep 8 en breiden dat elk jaar uit. Dit jaar zijn de leerlingen van groep 3 aanwezig bij de rapportgesprekken, volgend jaar sluiten de kleuters aan.

In 2016 zijn we gestart met de talentlessen waarbij we gebruik maken van de talenten in ons eigen team. Vier keer in de week staat een teamlid voor een andere groep en geeft dan les in muziek, wetenschap en techniek, geschiedenis, drama, dans,

tekenen, aardrijkskunde of natuur. We hebben aan de leerlingen zelf gevraagd wat de naam moet zijn voor dit initiatief. Leerlingen komen vaak zelf met verrassende invalshoeken. Daarom heten onze talentlessen voortaan "Een wereld vol talent" bedacht door een leerling uit groep 8. In 2017 gaan we deze lessen aanpassen, zodat de eigen verantwoordelijkheid nog prominenter naar voren komt. Leerlingen mogen dan zelf aangeven welke talentles ze willen volgen. Op deze wijze stimuleren wij de eigen verantwoordelijkheid voor hun eigen leerproces."

BELOFTE 5

Wij verbeteren de dialoog met ouders over de ontwikkeling van leerlingen

Eigenlijk gunnen we elke school een Fonda Sahla. Op een positieve wijze is zij intens betrokken bij de school van haar kinderen, Het Galjoen. Inmiddels is zij oudercoördinator op school, maar ze doet nog veel meer. Fonda neemt deel aan de GMR van De Haagse Scholen, is coördinator van de Transvaal Universiteit, ze heeft de buurtmoeders van Transvaal opgezet en is bezig met de afronding van een pilot "opvoedcursus", waarbij de cursus daadwerkelijk aansluit bij de belevingswereld van de deelnemers. Zij kan ons alles vertellen over de vijfde belofte: "Wij verbeteren de dialoog met ouders over de ontwikkeling van leerlingen."

"Toen ik startte met mijn activiteiten zag ik de wijk achteruit gaan. Ik wilde dat mijn kinderen opgroeide in een veilige wijk en dat ze het naar hun zin hadden op school. Toen ik eenmaal de smaak te pakken had en zag dat mijn inspanningen resulteerden in successen heb ik steeds nieuwe projecten opgepakt. In mijn rol als oudercoördinator ben ik eigenlijk de schakel tussen school en ouders. Ik weet wat de klachten zijn op het schoolplein en leg dat (wanneer het nodig is) terug bij de school. Maar dat kan ook andersom.

Soms zijn er negatieve geluiden op het schoolplein over acties van de school. Ik kan dan vaak wat meer uitleg geven aan de ouders, zodat er meer begrip ontstaat. Daarnaast neem ik ook deel aan de diverse werkgroepen op school. Denk bijvoorbeeld aan de werkgroepen: feestdagen, rekendag of schoolreis. Op zaterdag ben ik tevens coördinator van de Transvaal Universiteit. Een initiatief waarbij kinderen ook zaterdagmorgen naar school gaan. En dan hebben we het niet over het standaard reken en taal werk. Op zaterdag werken we met uitdagende thema's en maken we interessante uitjes. De groep zit helemaal vol en er is vanuit de leerlingen en ouders heel veel vraag. Daarom zijn we aan het onderzoeken of er mogelijkheden zijn om dit initiatief uit te breiden.

Aan andere ouders zou ik willen meegeven, zoek het gesprek op met de school. Elke school wil graag investeren in een goede relatie met de ouders. Daarbij is het ook heel interessant, leerzaam en leuk om je met dergelijke projecten bezig te houden.

Mijn tip aan andere scholen over ouderbetrokkenheid, gebruik de kracht van je ouderpopulatie. Laat ouders (waar het kan) vrij. Een gemakkelijke, maar belangrijke manier van ouder participatie is het voorleggen van belangrijke brieven. Laat een ouder meelezen hoe jouw brieven als schooldirecteur daadwerkelijk overkomen bij de doelgroep. Alleen met dit initiatief kun je al heel veel winst behalen."

Colofon

Redactie:
De Haagse Scholen
Ontwerp en realisatie:
LF Marketing & Design
Fotografie:
Sebastiaan Nederhoed
De Haagse Scholen

De Haagse Scholen - Stichting voor primair en speciaal openbaar onderwijs in Den Haag.
Postbus 61454, 2506 AL DEN HAAG
Johanna Westerdijkplein 1, 2521 EN DEN HAAG
Telefoon: 070 - 306 52 00
E-mail: info@dehaagsecholen.nl
Social media: [f](#) [t](#)

Niets uit deze uitgave mag worden gebruikt zonder schriftelijke toestemming van De Haagse Scholen.